

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра «Архітектури та містобудування»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БЛАГОУСТРІЙ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ»

ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти – магістр

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

Розробники:

Огоньок В. О - кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури та містобудування;

Жирак Р.М. – викладач кафедри архітектури та містобудування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та містобудування факультету архітектури, будівництва та дизайну 30 серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
Народний архітектор України, доцент

М.М. Ходан

_____
_30_ _серпня_ __ 2018 Р. _

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни «Благоустрій та озеленення міських територій» – опанування студентами науково-теоретичних основ та вивчення прогресивних практичних досягнень по створенню міського середовища засобами інженерного благоустрою, з урахуванням інженерно-конструктивних особливостей.

В результаті вивчення дисципліни спеціаліст повинен оволодіти основними принципами проектування комфортного міського середовища.

В результаті вивчення дисципліни кожен студент зобов'язаний

знати:

- заходи по покращенню санітарно-гігієнічних умов житлової забудови;
- транспортне та інженерне обслуговування населення;
- освітлення міських територій та оснащення їх необхідним обладнанням;
- оздоровлення міського середовища за допомогою озеленення, та засобами санітарної очистки.

вміти:

- проектувати системи водопостачання, водовідведення, газо-, електро-, та тепlopостачання міст;
- конструювати берегозакріплювальні споруди набережних, аналізувати конструктивні рішення;
- розраховувати та проектувати спортивні споруди;
- розраховувати та проектувати системи освітлення вулиць, доріг та фасади будівель і споруд.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними компетенціями:

Компетентності соціально-особистісні:

- засвоєння і практичне закріплення теоретичних знань з озеленення населених місць;
- вирішення таких важливих проблем, як охорона і раціональне використання природних ресурсів;
- гармонійне перетворення житлового, виробничого і рекреаційного середовища;
- нейтралізація наслідків урбанізації засобами ландшафтної архітектури

Загальнонаукові компетенції:

- формування містобудівного світогляду, заснованого на представленні про довкілля;
- вивчення історичного досвіду і його використання в сучасному садово-парковому будівництві

Інструментальні компетенції:

- вміння організувати будівництво садово-паркового об'єкта;
- користуватись композиційними прийомами і принципами для проектування об'єктів
- складати технологічну карту по експлуатації об'єкту

Професійні компетенції:

- вміння розробляти проектні документи по озелененню і благоустрою території об'єктів різного функціонального призначення;

- здатність до ініціативи

- творча самореалізація

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: основи екології, архітектурне проектування, основи містобудування, основи містобудівного аналізу, урбаністика, естетика міського довкілля.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр; спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»	За вибором	
Кількість модулів – 2		V-й	V-й
Загальна кількість годин – 120		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5		18 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		84 год.	110 год.
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 1 / 2,5

для заочної форми навчання – 1 / 8,5

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох-бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, метод проектної роботи.

При вивченні курсу використовуються такі методи навчання:

пояснювально-ілюстративний – знання не просто повідомляють, а пояснюють, обґрунтовують, коментують. Робиться все, щоб було менше механічного запам'ятовування, а більше розуміння сутності. Метод навчання з використанням репродуктивного засвоєння знань.

проблемний – така організація процесу навчання, основа якої полягає в утворенні у навчальному процесі пошукових ситуацій. Проблемний метод навчання розвиває активність, самостійність (проявляється у самостійному доборі прикладів, підборі задач);

проблемний виклад матеріалу – полягає в розкритті викладачем шляху дослідження проблеми, показуючи її вирішення від початку до кінця, викладач демонструє еталон проблемного мислення. Метод використовується тоді, коли студенти ще не можуть самостійно розв'язувати проблемні задачі (на лекціях викладач детально пояснює контроверсійність поглядів);

пошуковий метод – викладач створює проблемну ситуацію, формує проблему, а студенти самостійно її вирішують (реалізується в самостійному виконанні вправ і завдань);

дослідницький – студенти самі, за умов проблемної ситуації, формують проблему і самостійно її вирішують.

Метод усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролю це більш певний, систематичний виклад) або бесіда, під час якої викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному семінарському занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль – (контрольна робота, реферат) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки, вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студенту необхідно показати теоретичні знання і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних практичних завдань, крім того, виявляється ступінь оволодіння професійною термінологією, вміння логічно, адекватно вирішувати конкретне практичне завдання.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і умінь із навчальної дисципліни «Благоустрій міських територій» здійснюється у три етапи:

- на семінарських заняттях та при перевірці виконаної студентом самостійної роботи, і завдань шляхом усного чи письмового опитування студента;
- під час написання змістових модулів;
- під час здачі заліку.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Поняття благоустрою міських територій.

Тема 1. Поняття про благоустрій міських територій. Об'єкти і суб'єкти благоустрою

Благоустрій міських територій. Основні поняття і завдання благоустрою. Об'єкти і суб'єкти благоустрою. Права та обов'язки громадян в сфері благоустрою. Організація благоустрою населених пунктів. Елементи об'єктів благоустрою

Тема 2. Загальна характеристика та особливості благоустрою міських територій

Благоустрій житлових територій. Організація ландшафтних зон загального призначення. Благоустрій промислових територій. Організація спеціалізованих ділянок житлових районів.

Змістовний модуль II. Види благоустрою міських територій

Тема 3. Інженерний благоустрій міських територій. Структура інженерного благоустрою

Загальні положення. Інженерний благоустрій територій при реконструкції міської забудови. Режими регулювання міських територій при реконструкції міста.

Тема 4. Вертикальне планування міських територій

Основні завдання вертикального планування міських територій. Окремі завдання вертикального планування

Тема 5. Екологічний благоустрій міських територій

Охорона навколишнього середовища. Міський шум. Інсоляція. Аерація житлових територій. Комфортність міського середовища.

Тема 6. Використання рослинних угруповань при формуванні ландшафтних композицій

Рослинні угруповання і правила їх підбору при формуванні благоустрою міських територій. Основні ландшафтні композиції з використанням рослин, які використовуються в благоустрої міських територій. Формування партерних ландшафтів. Благоустрій і озеленення «тканини» міста

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с. р.		л	с	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль I. Поняття благоустрою міських територій.								
Тема 1. Поняття про благоустрій міських територій. Об'єкти і суб'єкти благоустрою	26	4	4	18		2	2	20
Тема 2. Загальна характеристика благоустрою міських територій	20	4	4	12		2		20
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	30	46	4	2	40
Змістовий модуль II. Види благоустрою міських територій								
Тема 3. Інженерний благоустрій міських територій. Структура інженерного благоустрою	16	2	2	12		2		20
Тема 4. Вертикальне планування міських територій	14	2	2	10				10
Тема 5. Екологічний благоустрій міських територій.	24	4	4	16		2		20
Тема 6. Використання рослинних угруповань при формуванні ландшафтних композицій	20	2	2	16				20
Разом за змістовим модулем 2	74	10	10	54	74	4		70
Усього годин	120	18	18	84	120	8	2	110

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Инженерная подготовка и благоустройство городских территорий / [Владимиров В. В., Давидянц Г. Н., Расторгуев О. С., Шафран В. Л.] – М.: Архитектура-С, 2004. – 240 с. – ISBN 5-274-01886-6.
2. Горохов В. А. Инженерное благоустройство городских территорий. / Горохов В. А., Лунц Л. Б., О. С. Расторгуев.; Москва: Стройиздат, 1985.– 389с.
3. Николаевская Н. А. Благоустройство территорий / Николаевская Н. А. – М.: Академия, 2002. – 272 с. – ISBN 5-7695-0989-9.
4. Зеленкина С. В. Пруды, фонтаны, каскады, водоемы / Зеленкина С. В. М.: Вече, 2003. – 176 с. – ISBN 5-9533-0065-4.
5. Благоустройство городов / [З. И. Александровская, Е. М. Букреев, Я. В. Медведев, Н. Н. Юркевич]. – М.: Стройиздат, 1984, – 341с.
6. Александровская З. И. Санитарная очистка городов от твердых бытовых отходов / Александровская З. И. – М.: Стройиздат, 1977, – 320с.
7. Кучерявий В. П. Урбоекологія / В. П. Кучерявий. – Львів: Світ, 1999, – 360с. – ISBN 5-7773-0907-0.

Додаткова:

1. Інженерний захист та освоєння територій: довідник [за ред. В.С. Ніщука] – К.: Основа, 2000. – 334с. – ISBN 966-7233-26-х.
2. Ліпянін В. А. Інженерний благоустрій міських територій / В. А. Ліпянін Конспект лекцій для студентів спеціальності 7.092103, 8.092103 „Міське будівництво і господарство” денної і заочної форми навчання. – Рівне: НУВГП, 2005, – 67 с.
3. Ліпянін В. А. Санітарний благоустрій міських територій / В. А. Ліпянін. Конспект лекцій для студентів спеціальності 7.092103, 8.092103 „Міське будівництво і господарство” денної і заочної форми навчання. – Рівне: НУВГП, 2006, – 56 с.
4. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. ДБН 360-92**. – К.: Міністерство України у справах будівництва і архітектури (Мінбудархітектури України), 2002. – 110с.
5. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів. ДБН В.2.3-5-2001. – К.: Держбуд України, 2001.– 51с.
6. Інженерне обладнання будівель і споруд. Природне і штучне освітлення. ДБН В.2.5-28-2006. – К.: Мінбуд України, 2006. – 36 с.
7. Містобудування. Довідник проектувальника / за ред. Т.Ф. Панченко. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 192с.
8. Нормы проектирования. Защита от шума. СНиП – II – 12 – 77. – М.: Стройиздат, 1978. – 49 с.

Інформаційні ресурси:

1. Ігнатенко О. П. Формування державної політики у сфері благоустрою населених пунктів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej19/PDF/12.pdf>

2. Ігнатенко О. Система контролю в сфері благоустрою населених пунктів. // Демократичне врядування. Науковий вісник. – 2014. – Вип. 14. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lvivacademy.com/visnyk14/fail/ignatenko.pdf>
3. Інформаційний портал Благоустрій.ІНФО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blagoustriy.info>
4. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>
5. Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 № 2780-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>
6. Про затвердження Національного плану дій щодо підвищення рівня благоустрою населених пунктів та прилеглих до них територій на 2010-2015 роки [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1320 від 04.11.2009р. // Урядовий кур'єр [Текст]. – 2009. № 214. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
7. Розвиток зеленого будівництва в містах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://flowerlib.ru>
8. Типові правила благоустрою території населеного пункту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/attachments/content-attachments/3020/Додаток.pdf>